

UNIVERSITY OF
PATRAS
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΑΤΡΩΝ

Πολυτεχνική Σχολή
Τμήμα Μηχανικών Η/Υ & Πληροφορικής

Διπλωματική Εργασία

Τίτλος

Γιαννάκης Εμμανουήλ Δημήτριος

A.M. : 1067491

Επιβλέπων

Νικολός Δημήτριος, Καθηγητής

Μέλη Εξεταστικής Επιτροπής

Βέργος Χαρίδημος, Καθηγητής

Ευχαριστίες

Περίληψη

Abstract

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ	6
1.1 Ο επεξεργαστής.....	6
1.2 Αρχιτεκτονική συνόλου εντολών	6
1.3 Αρχιτεκτονική RISC-V	7
6. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	10

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1.1 Ο επεξεργαστής

Οι επεξεργαστές αποτελούν τον πυρήνα των υπολογιστικών συστημάτων, εκτελούν ποικίλες εργασίες με μεγάλη ταχύτητα και αποτελεσματικότητα. Αναλαμβάνουν την επεξεργασία δεδομένων, την εκτέλεση εντολών και τον συντονισμό των λειτουργιών του υπολογιστικού συστήματος. Οι εξελίξεις στην τεχνολογία των επεξεργαστών έχουν οδηγήσει σε συνεχή αύξηση της ταχύτητας, της απόδοσης και της ενεργειακής αποδοτικότητας. Οι επεξεργαστές είναι κατασκευασμένοι με βάση διάφορες αρχιτεκτονικές.

1.2 Αρχιτεκτονική συνόλου εντολών

Η αρχιτεκτονική συνόλου εντολών (Instruction Set Architecture - ISA) είναι μέρος του abstract μοντέλου ενός υπολογιστή που καθορίζει τον τρόπο με τον οποίο η CPU ελέγχεται από το λογισμικό. Η ISA αποτελεί τη σύνδεση μεταξύ του υλικού και του λογισμικού, καθορίζοντας το τι είναι ικανός να κάνει ο επεξεργαστής, αλλά και τον τρόπο με τον οποίο γίνεται αυτό. Μπορεί να θεωρηθεί ως το εγχειρίδιο του προγραμματιστή, επειδή είναι το τμήμα της μηχανής που είναι ορατό στον προγραμματιστή. Η ISA ορίζει τους υποστηριζόμενους τύπους δεδομένων, τους καταχωρητές, τον τρόπο με τον οποίο το υλικό διαχειρίζεται την μνήμη, ποιες εντολές μπορεί να εκτελέσει ένας επεξεργαστής. Τα αποτελέσματα της εκτέλεσης των εντολών μπορούν να είναι αριθμητικά αποτελέσματα, αλλαγή της ροής του προγράμματος με βάση μια συνθήκη ή κατάσταση, αλλαγή της κατάστασης που βρίσκεται ο επεξεργαστής. Οι κατηγορίες για τις αρχιτεκτονικές συνόλου εντολών είναι οι εξής:

1. Reduced Instruction Set Computer (RISC)

Το πλήθος των εντολών είναι περιορισμένο και οι εντολές αυτές εκτελούν βασικές λειτουργίες. Κάθε εντολή εκτελεί μια απλή λειτουργία γενικού σκοπού. Υπάρχουν ξεχωριστές εντολές για την επεξεργασία δεδομένων και την προσπέλαση της μνήμης.

2. Complex Instruction Set Computer (CISC)

Το πλήθος των εντολών είναι μεγάλο και οι εντολές αυτές εκτελούν λειτουργίες ειδικού σκοπού. Κάθε εντολή εκτελεί μια εξειδικευμένη λειτουργία.

1.3 Αρχιτεκτονική RISC-V

Η αρχιτεκτονική RISC-V ανήκει στην αρχιτεκτονική RISC και είναι η πρώτη open-source αρχιτεκτονική συνόλου εντολών. Δημιουργήθηκε το 2010 στο Πανεπιστήμιο της Καλιφόρνια, Berkeley από τους Krste Asanović, Andrew Waterman, David Patterson και άλλους. Από τη δημιουργία της έως και σήμερα πολλά άτομα έχουν συμβάλει στην ανάπτυξή της [1]. Για τον σχεδιασμό της RISC-V δόθηκε έμφαση στην απλότητα και στην επεκτασιμότητα. Όσον αφορά την απλότητα, η RISC-V στη βάση της, ορίζεται ως μια μικρή αρχιτεκτονική συνόλου εντολών που αφορά ακέραιους αριθμούς και οι εντολές αυτές πρέπει να είναι παρούσες σε όλες τις υλοποιήσεις. Κάθε σύνολο εντολών για ακέραιους αριθμούς χαρακτηρίζεται από το μήκος των καταχωρητών και το μήκος των διευθύνσεων. Οι δύο βασικές παραλλαγές της RISC-V ISA είναι οι RV32I και RV64I οι οποίες αναφέρονται σε μήκος διεύθυνσης 32-bit και 64-bit αντίστοιχα. Όσον αφορά την επεκτασιμότητα, υπάρχουν επεκτάσεις (“extensions”) του συνόλου εντολών, όπως για παράδειγμα η «F» η οποία αφορά πράξεις με αριθμούς κινητής υποδιαστολής. Οι επεκτάσεις χωρίζονται σε standard και non-standard. Οι standard θεωρούνται εκείνες που είναι γενικά χρήσιμες και είναι σχεδιασμένες έτσι ώστε να διαχωρίζονται με σαφήνεια από τις υπόλοιπες standard. Οι non-standard θεωρούνται εκείνες που είναι υψηλά εξειδικευμένες

και ίσως να μην διαχωρίζονται με σαφήνεια από τις υπόλοιπες standard και non-standard [2].

RV32I/RV32E/RV64I/RV128I Base Integer Instruction Set

Το βασικό σύνολο εντολών για 32, 64, 128 bit αντίστοιχα. Περιλαμβάνει εντολές για αριθμητικές και λογικές πράξεις ακέραιων αριθμών, εντολές για ανάγνωση και προσπέλαση μνήμης.

“M” extension Multiplication - Division

Το σύνολο αυτό περιλαμβάνει εντολές για πράξεις πολλαπλασιασμού και διαίρεσης. Γίνεται διαχωρισμός από το Base Integer Instruction Set για να απλουστευθούν οι low-end υλοποιήσεις που δεν προβλέπουν τέτοιες πράξεις.

“A” extension Atomic Instructions

Το σύνολο αυτό περιλαμβάνει εντολές για ανάγνωση, τροποποίηση, εγγραφή της μνήμης για τον συγχρονισμό των πυρήνων ενός RISC-V επεξεργαστή που μοιράζονται την ίδια μνήμη.

“F” extension Single-Precision Floating-Point

Το σύνολο αυτό περιλαμβάνει εντολές για πράξεις με αριθμούς κινητής υποδιαστολής. Η επέκταση αυτή είναι συμβατή με το αριθμητικό πρότυπο IEEE 754-2008. Γίνεται διαχωρισμός από το Base Integer Instruction Set για να απλουστευθούν οι low-end υλοποιήσεις που δεν προβλέπουν τέτοιες πράξεις.

“D” extension Double-Precision Floating-Point

Το σύνολο αυτό περιλαμβάνει εντολές για πράξεις με αριθμούς κινητής υποδιαστολής διπλής ακρίβειας. Βασίζεται στην επέκταση «F».

“Q” extension Quad-Precision Floating-Point

Το σύνολο αυτό περιλαμβάνει εντολές για πράξεις με αριθμούς κινητής υποδιαστολής τετραπλής ακρίβειας. Βασίζεται στις επεκτάσεις «F» και «D».

“C” extension Compressed Instructions

Το σύνολο αυτό περιλαμβάνει συμπιεσμένες εντολές κωδικοποιημένες στα 16-bit οι οποίες αφορούν βασικές λειτουργίες. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα τη μείωση του μεγέθους του κώδικα.

6. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- [1] Harris, S., & Harris, D. (2021). *Digital design and computer architecture: RISC-V Edition*. Morgan Kaufmann.
- [2] “The RISC-V Instruction Set Manual, Volume I: User-Level ISA, Document Version 2.2”, Editors Andrew Waterman and Krste Asanović, RISC-V Foundation, May 2017.